

Programmabegroting 2018-2021

vastgesteld 8/11/17

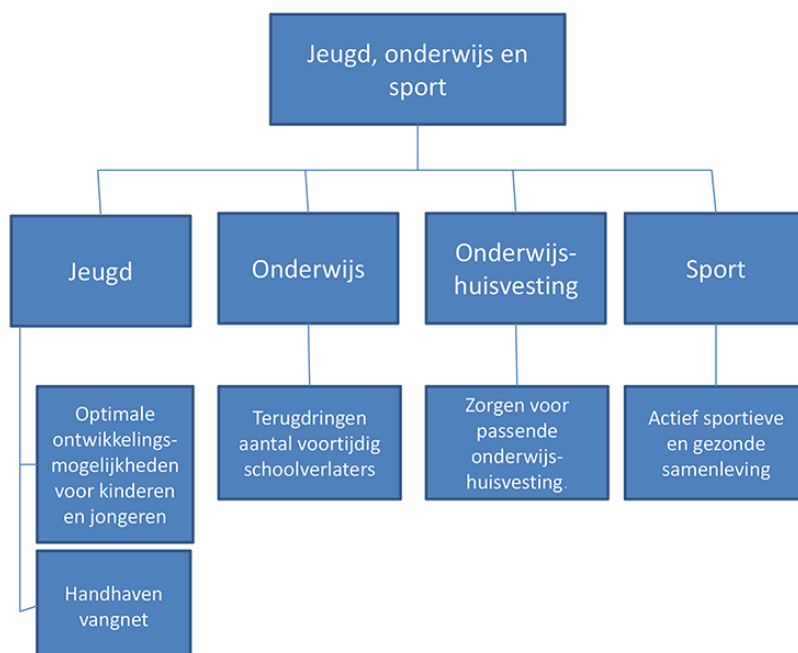
gemeente
gouda

3.4 Jeugd, onderwijs en sport

Bij de foto:

Gouda heeft een veelzijdig aanbod van sportverenigingen en -accommodaties. Het Junioren Team van Rugbyclub Gouda (RFC Gouda) is dit jaar landskampioen geworden in de landelijke Plate Competition. De club is vijftien jaar geleden gestart met tien spelers. Hij is ondertussen uitgegroeid tot ruim 150 spelers. Om die reden is dit jaar uitbreiding met een extra trainingsveldje door het college goedgekeurd.

3.4.1 Wat wil Gouda bereiken?

Jeugd

Voor Jeugd zijn de programma-overstijgende doelstellingen voor het Sociaal Domein zoals geformuleerd in de beleidsnota 'Iedereen doet mee' van toepassing.

Onderwijs

Gouda geeft vorm aan de aansluiting van de zorgstructuur op de scholen op de jeugdhulp.

Gouda verbetert de aansluiting van het voortgezet (speciaal) onderwijs op de toeleiding naar werk of arbeidsmatige dagbesteding.

Gouda dringt het aantal voortijdig schoolverlaters terug.

Gouda voert het lokaal onderwijsachterstandenbeleid (OAB) in samenwerking met de schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties uit.

Onderwijshuisvesting

Gouda geeft vorm aan adequate huisvesting voor scholen.

Sport

Gouda investeert in een actief sportieve en gezonde samenleving.

3.4.2 Wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Bron
1	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2016	10,6	10,7	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
2	Jongeren met jeugdreclassering	%	2016	0,7	0,5	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
3	Jongeren met jeugdbescherming	%	2016	1,4	1,2	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
4	Jongeren met delict voor rechter	%	2015	2,24	1,45	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
5	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2014	2,1	2	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs
6	Absoluut verzuim	per 1.000 inwoners 5-18 jaar	2016	0,27	2,01	Ingrado
7	Relatief verzuim	per 1.000 inwoners 5-18 jaar	2016	58,54	26,88	Ingrado
8	% Niet-sporters (% t.o.v. inwoners totaal)	%	2014	51,2	49,9	RIVM- Zorgatlas

Nr.	Indicator	Toelichting
1	Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
2	Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
3	Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
4	Jongeren met delict voor rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
5	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
6	Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners, leeftijd 5-18 jaar.
7	Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners, leeftijd 5-18 jaar.
8	% Niet-sporters (% t.o.v. inwoners totaal)	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.

3.4.3 Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Jeugd

Aanvullend op hetgeen in programma 2 Zorg (Wmo) staat, kan op deze plek voor Jeugd het volgende meer specifiek genoemd worden.

In samenwerking met lokale jeugdpartners investeert de gemeente in gerichte preventieprogramma's, voorlichting, toegankelijke informatie en advies, civil society en netwerken die preventie en (vroeg-)signalering effectief kunnen maken. Hier zijn veel actieve vrijwilligers bij betrokken. De focus is gericht op (collectieve) preventie en vroegsignalering.

Gouda zorgt daarnaast voor een vangnet voor meer kwetsbaren door het vormgeven en het in stand houden en/of realiseren van een toereikend basisaanbod ondersteuning voor kinderen, jongeren, ouders en volwassenen. Dit gebeurt in de Sociaal Teams.

Omdat er in Gouda ook jonge kinderen opgroeien in (de buurt van) criminele gezins- of familieverbanden is het van belang om alert te zijn op de eerste risicosignalen en dan klaar te staan met een adequaat hulpaanbod. Het Preventief Interventie Team (PIT) voorziet hierin. Op verzoek van het college en de gemeenteraad is er gewerkt aan een verkenning naar de invoering van deze brede preventieve maatregel.

In 2018 wordt gestart met een tweejarige pilot voor het PIT. Het PIT biedt kinderen die een verhoogd risico lopen op problemen in de sociale ontwikkeling, snel en vroegtijdig hulp. Het doel is het risico op het ontwikkelen van ernstige gedragsproblemen te verkleinen, te zorgen dat kinderen hun schoolloopbaan succesvol doorlopen en dat de juiste hulp wordt ingezet op basis van goede informatie en analyse. De preventieve en wetenschappelijk onderbouwde aanpak (maatwerk) van kinderen met gedragsproblemen is nodig om het doorgroeien richting criminaliteit op termijn te voorkomen. Op basis van de ervaringen in de pilot en de behaalde resultaten, wordt een voorstel gedaan voor het vervolg.

In de regiovisie Huiselijk geweld Hollands Midden zijn de gezamenlijke beleidsuitgangspunten van de 19 gemeenten verwoord voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. In 2018 wordt gewerkt aan actualisatie daarvan.

De visie kent twee pijlers:

1. een doorbreking van het taboe op huiselijk geweld en kindermishandeling, waardoor geweld eerder herkend en erkend wordt;
2. een efficiënte en effectieve uitvoering die er voor zorgt dat het geweld snel en langdurig stopt.

De uitvoering van de wettelijke taken van de gemeente op het gebied van huiselijk geweld ligt bij Veilig Thuis Hollands Midden, ondergebracht bij de RDOG Hollands Midden.

Er is sprake van een voortdurende groei van het aantal meldingen, waaronder een sterke toename vanuit de politie. Tevens is het de verwachting dat de nieuwe landelijke ontwikkelingen tot een aanzienlijke taakverzwaring bij Veilig Thuis gaan leiden. Voorts kwam uit het inspectierapport 'Veilig Thuis Hollands Midden stap 2' naar voren van dat de Veilig Thuis-organisatie niet aan alle criteria (21 van de 30) voldoet.

Met name het (nog steeds) bestaan van een wachtlijst voor onderzoek woog zwaar mee in het oordeel. Door de RDOG is een verbeterplan opgesteld. Met de noodzakelijke uitvoering is gestart. Kern van het verbeterplan is een probleemanalyse met oplossingsrichtingen en acties/interventies op een aantal aandachtsgebieden. Sinds 2015 is de toeleiding van kinderen/jongeren naar de Raad voor de Kinderbescherming geregeld door middel van de Jeugdbeschermingstafel Midden-Holland. In 2016 is een evaluatie uitgevoerd onder professionals en onder cliënten. De beoordeling was over het algemeen positief. In 2018 en de jaren daarna wordt de Jeugdbeschermingstafel Midden-Holland gecontinueerd met inachtneming van de verbeterpunten zoals opgenomen in het plan van aanpak 2017.

De gemeente stuurt aan op een logische en soepele aansluiting van het vrijwillige en gedwongen kader onder andere door het stimuleren van samenwerking tussen gecertificeerde instellingen en Sociaal Teams.

Onderwijs

Het lokaal onderwijsachterstandenbeleid (OAB) wordt in samenwerking met de schoolbesturen en de kinderopvang-organisaties uitgevoerd in de vorm van voorschoolse educatie, schakelklassen in het primair onderwijs en overige activiteiten. Vanaf 2019 worden de rijksmiddelen OAB verdeeld op basis van een nieuwe indicator. Dit kan betekenen dat Gouda een lagere rijksuitkering OAB ontvangt vanaf 2019. De besteding van de rijksmiddelen moet dan herijkt worden.

Gouda werkt met de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs aan de uitvoering van de ontwikkelagenda om de zorgstructuur op de scholen aan te laten sluiten op de jeugdhulp. Dit gebeurt onder andere door in het Sociaal Team schakelfunctionarissen te benoemen per school. Daarnaast is vanaf 2018 op elke school voor primair onderwijs een sociaal werker van het Sociaal Team gehuisvest voor enkele uren per week. Voor het voortgezet onderwijs is jeugdhulp op school beschikbaar middels het regionale project Jeugdhulp op School. Deze zorg is laagdrempelig en wordt zonder beschikking geleverd.

Gouda investeert in de verbetering van de aansluiting van het voortgezet (speciaal) onderwijs op de toeleiding naar werk of arbeidsmatige dagbesteding.

De strakke aanpak van schoolverzuim wordt gehandhaafd. Het streven is dat het aantal Goudse voortijdig schoolverlaters de komende jaren nog verder wordt teruggedrongen conform de landelijke indicatoren.

Op 1 januari 2018 treden de Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang en de Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk in werking. Met de laatste wet wordt de financiële toegankelijkheid van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang voor werkende ouders gelijkgeschakeld. Doel is dat alle peuters naar een voorschoolse voorziening kunnen

gaan. Werkende ouders krijgen recht op kinderopvangtoeslag voor de opvang in een (voormalige) peuterspeelzaal. Ook de kwaliteit van peuteropvang (voormalig peuterspeelzaalwerk) en kinderopvang wordt gelijkgeschakeld. Het aanbod voor kinderen van niet-werkende ouders, alleenverdieners en kinderen met een risico op een taalachterstand blijft gefinancierd via gemeenten. Gemeenten zijn en blijven ook verantwoordelijk voor de uitvoering van het VVE-beleid en behouden de mogelijkheid om te sturen via het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid en de subsidieverlening.

Onderwijshuisvesting

De gemeente heeft de wettelijke taak scholen van adequate huisvesting te voorzien. De manier waarop de gemeente deze taak invult, is vastgelegd in het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs.

Een deel van de schoolgebouwen is aan het eind van hun levensduur en voldoet zowel functioneel als technisch niet meer aan de eisen van deze tijd. Onder begeleiding van Hevo wordt tezamen met de schoolbesturen gewerkt aan een integraal huisvestingsplan (IHP) voor de komende vijftien jaar. Op basis van gezamenlijke uitgangspunten en een quick scan van alle gebouwen worden in het najaar van 2017 verschillende scenario's voor herschikking, nieuwbouw en renovatie van schoolgebouwen uitgewerkt.

In 2016 is een definitieve keuze gemaakt voor de huisvesting van de (V)so De Ark samen met het kinderdagcentrum Bloemendaal van Gemiva in de locatie Clematislaan 2. De berekende renovatiekosten zijn, ondanks meerdere doorgevoerde bezuinigingen in het ontwerp, hoger dan het beschikbaar gestelde budget. Een ophoging van het budget is noodzakelijk om dit project te kunnen realiseren.

In het laatste kwartaal van 2017 zal naar verwachting een definitief besluit worden genomen over de verkoop van het Weeshuiscomplex. In de plannen die nu voorgelegd zijn, blijft er geen ruimte beschikbaar in het voormalige streekarchief gebouw voor de Casimirschool. Dit betekent dat de Casimirschool met een deel van zijn leerlingen naar elders moet verhuizen. Het schoolgebouw aan de Herpstraat 1 komt daarvoor in aanmerking. De definitieve huisvestingsoplossing voor de Casimirschool is onderdeel van het in voorbereiding zijnde Integraal huisvestingsplan Onderwijs 2017 dat eind dit jaar ter besluitvorming gereed zal zijn.

Voor diverse wettelijke taken is een investeringskrediet opgenomen in het Programma 2018 bijvoorbeeld voor nieuwe leermiddelen bij het starten van een nieuwe groep in het basisonderwijs en enkele bouwkundige aanpassingen aan verschillende schoolgebouwen.

Sport

Gouda streeft naar een sportieve en gezonde samenleving. De gemeente, Sport.Gouda en de sportclubs werken samen om hieraan uitvoering te geven, met als speerpunten:

- sport en bewegen in het Sociaal Domein;
- toekomstbestendig voorzieningenaanbod;
- vitale sportverenigingen;
- een verdere verzakelijking rolverdeling gemeente en Sport.Gouda.

In juli 2017 is de nota 'Sport in Gouda 2020' door de gemeenteraad vastgesteld. De dienstverleningsovereenkomst met Sport.Gouda loopt per 1 januari 2018 af. Eind 2017 wordt een besluit genomen over de verlenging van deze concessie.

Op de locatie van het voormalige zwembad De Tobbe wordt een sporthal voor 10 jaar gebouwd. Deze hal kan overdag gebruikt worden voor het onderwijs en in de avonden en het weekend door sportverenigingen. Het gaat hierbij om een eenvoudige hal zonder tribune en met een zeer beperkte horeca. In de plannen voor de wijk Westergouwe is ook in een sporthal voorzien. Deze staat gepland in de 3^e fase van Westergouwe. De sporthal voor 10 jaar op de Tobbelocatie kan voorzien in de behoefte totdat een definitieve sporthal in Westergouwe in beeld komt. Deze tijd kan ook gebruikt worden om de behoefte aan een permanente hal in Westergouwe verder te verkennen.

Omschrijving indicator	Streefwaarde (indien van toepassing)	Evt. (toelichting op) actuele cijfers
Aantal voor- en vroegschoolse educatie (VVE) geïndiceerde kinderen dat geplaatst is op VVE-plaats	Minimaal 95%	
Aantal voortijdig schoolverlaters	Normen VO (2015): <ul style="list-style-type: none"> ■ Onderbouw: max. 1% ■ Bovenbouw Vmbo: max. 4% ■ Havo/Vwo: max. 0,5% Normen Mbo: <ul style="list-style-type: none"> ■ Onderbouw: max. 22,5% ■ Mbo2: max. 10% ■ Mbo3 en 4: max. 2,75% 	
Aantal inwoners dat minstens 30 minuten per dag beweegt	Hoger dan landelijk gemiddelde	
Aantal kinderen dat 5 dagen per week 60 minuten per dag beweegt	Landelijk gemiddelde	

3.4.4 Verbonden partijen

Verbonden partijen	Doel
Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland	De Groenalliantie behartigt de bovengemeentelijke belangen van het beheer en de ontwikkeling van groengebieden. Zoals het behoud en de versterking van de groen- en recreatieve verbindingen, de langschappelijke kwaliteiten van en de biodiversiteit binnen de groengebieden, alsook de bevordering van de leefbaarheid en de toeristische aantrekkingskracht.
Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden	De Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG HM) bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisissomstandigheden. Daarnaast probeert de RDOG HM de effecten van gezondheidsbedreigingen te beperken.
Sport.Gouda	Sport.Gouda B.V. heeft als doel: <ul style="list-style-type: none"> • het op economisch verantwoorde wijze beheren en exploiteren van de sportaccommodaties in Gouda ten behoeve van de sportbeoefening en vrije tijdsbesteding van de inwoners van de Gouda en de regio; • het ontwikkelen en verzorgen van sport- en activiteitenprogramma's ten behoeve van de inwoners van de Gouda en de regio.

Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland

Goed ingerichte en beheerde recreatiegebieden kunnen meer bewegen bevorderen en dragen daarmee bij aan een actieve en gezonde samenleving. De Goudse Hout en de Reeuwijkse Hout zijn bijvoorbeeld gebieden waar veel gewandeld, hard gelopen, gefietst, en gesport (bootcamp) wordt.

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG HM)

De Publieke Zorg voor Jeugd (PZJ) is de basiszorg van de gemeenten van Hollands Midden en schept optimale voorwaarden waarbinnen alle kinderen zich veilig en gezond kunnen ontwikkelen. De meest omvangrijke taak van de RDOG HM is de jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar.

De wettelijke kaders voor de JGZ zijn uitgebreid met: over- en ondergewicht, kindermishandeling (inclusief shaken-baby syndroom en vrouwelijke genitale verminking), internetgebruik en school-/ziekteverzuim/schooluitval. Deze onderwerpen krijgen een plek in de werkwijze van de JGZ-professionals.

Sport.Gouda

Sport.Gouda zorgt voor de instandhouding van het aanbod aan sportvoorzieningen, zoals het Groenhovenbad, gymzalen, sporthallen en sportvelden. Daarnaast stimuleert Sport.Gouda actieve sportbeoefening, o.a. door het organiseren van buitenschoolse activiteiten en sportevenementen.

3.4.5 Wat gaat het kosten?

3.4.5.1 Overzicht exploitatie

Programma 4 Jeugd, onderwijs en sport

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2016	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten						
PG Jeugd	28.416	29.316	27.952	27.064	25.977	25.876
PG Onderwijs en educatie	14.752	13.903	14.993	13.764	14.349	14.032
PG Sport	8.880	8.483	8.424	8.555	8.526	8.464
Subtotaal lasten	52.049	51.702	51.369	49.384	48.851	48.372
Baten						
PG Jeugd	-1.125	-1.039	-98	-98	-98	0
PG Onderwijs en educatie	-3.905	-4.280	-4.226	-4.226	-4.226	-4.226
PG Sport	-2.940	-2.897	-2.938	-2.940	-2.941	-2.941
Subtotaal baten	-7.970	-8.216	-7.262	-7.263	-7.264	-7.167
Saldo van baten en lasten	44.079	43.486	44.107	42.120	41.587	41.205
Dotaties aan reserves (lasten)	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-65	-611	-2.919	-2.100	-2.900	0
Resultaat	44.014	42.875	41.188	40.020	38.687	41.205

N.B. Sinds de begroting 2017 is het verplicht om de overheadkosten apart inzichtelijk te maken. De lasten en baten van de overhead verschuiven daarmee van de Programma's (hoofdstuk 3.1 tot en met 3.8) naar het overzicht Overhead (hoofdstuk 3.9). Deze verschuivingen zijn daarmee een van de oorzaken van de verschillen tussen de bedragen in de kolommen Rekening 2016 en Begroting 2017 na wijziging.

3.4.5.2 Toelichting op de exploitatie

De 3e begrotingswijziging 2017 heeft geleid tot de volgende mutaties (+ = nadeel, - = voordeel):

Productgroep	Maatregel	2018	2019	2020	2021
Jeugd	Kinderboerderij	12	12	12	12
Jeugd	Meicirculaire	-1.132	-1.132	-1.033	-1.032
Jeugd	Preventie en veiligheid (PIT)	165	165	0	0
Jeugd	Septembercirculaire	-96	-47	-62	-47
Jeugd	Tekort maatwerk jeugd	3.000	2.300	4.000	3.900
Jeugd	Veilig thuis	231	272	272	272
	Totaal PG Jeugd	2.181	1.571	3.189	3.106
Onderwijs en educatie	Herstel constructiefout gevelpanelen Carmelcollege	65	0	0	0
Onderwijs en educatie	Krediet Al Qalam - dakbedekking	0	9	9	9
Onderwijs en educatie	Krediet Al Qualam	0	3	3	3
Onderwijs en educatie	Krediet Ark - Gemiva	0	82	80	79
Onderwijs en educatie	Krediet Livingstone school	0	2	1	1
Onderwijs en educatie	Sporthal voor 10 jaar bij de Tobbe	0	66	66	66
	Totaal PG Onderwijs en educatie	65	161	160	158
Sport	Krediet: sportvelden	2	2	1	1
Sport	Krediet: zwembad	9	9	9	9
Sport	Krediet: zonnepanelen Mammoet, Zebra en Groenhovenbad	0	48	47	46
Sport	Meicirculaire	-2	-2	-2	-2
Sport	Sporthal voor 10 jaar bij de Tobbe	0	108	106	103
	Totaal PG Sport	8	165	161	158

3.4.5.3 Investerings

Investerings op basis van jaar gereed (bedragen * € 1.000)	2018	2019	2020	2021
Onderwijshuisvesting	5.948	8.072	0	0
Renovatie sportvelden	320	390	225	240
Sport	1.432	0	0	0
TOTAAL	7.701	8.462	225	240